
Hørings svar

Det vises til «Forslag til endringer i forskrift av 18. desember 2003 nr. 1659 om fosterhjem – tilsyn med barn i fosterhjem», mottatt her den 08. oktober 2013.

Harstad, 11.12.13.,

Barneverntjenesten,
Harstad kommune

Innledning

I juni 2013 vedtok Stortinget endringer i Barnevernloven. Blant endringene var endring i § 4-22, 4. ledd, bestemmelsene som regulerer kommunenes tilsyn med barn i fosterhjem. Etter Stortingets vedtak lyder Barnevernloven § 4-22, 4-6. ledd nå slik:

«Den kommune der fosterhjemmet ligger, har ansvar for godkjenning og tilsyn av hjemmet.

Kommunen skal føre tilsyn med hvert enkelt barn i fosterhjem fra plasseringstidspunktet og frem til barnet fyller 18 år. Formålet med tilsynet er å føre kontroll med at barnet får forsvarlig omsorg i fosterhjemmet og at de forutsetninger som ble lagt til grunn for plasseringen blir fulgt opp.

Kommunen skal sørge for at de som skal utøve tilsynet gis nødvendig opplæring og veiledning.»

Formålet med endringen i Barnevernloven er slik det er angitt i det mottatte høringsnotatet fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD), å styrke tilsynet med fosterbarnet gjennom et mer profesjonalisert og tydelig kommunalt forankret tilsynsansvar. Lovendringen skal gi kommunene større administrativ frihet til å bestemme hvordan ansvaret for tilsynet med barn i fosterhjem skal organiseres. Det anføres at dette betyr at kommunene kan velge å la andre enheter enn barneverntjenestene utføre tilsynene, samt at kommunene kan velge å la eksterne aktører utføre tilsynene. I følge høringsnotatet skal det videre ikke lengre være slik, at det skal oppnevnes en tilsynsfører for det enkelte barn. I notatet er det anmerket at denne endringen skal kunne avhjelpe kommunenes utfordringer, hva angår rekruttering av tilsynsførere.

Harstad kommune ser positivt på at det legges et økt fokus på tilsynsførerordningen og dens utfordringer. Fosterbarn er potensielt svært sårbare, og det er veldig viktig at menneskene rundt dem er stabile og viser en god kontinuitet – så også tilsynsførere for de enkelte barn. Erfaringene over flere år har vist at en slik stabilitet og kontinuitet i mange tilfeller har manglet, hva angår tilsynsførerordningen. Slik sett har ikke ordningen fylt hensikten. Det har vært vanskelig å rekruttere et tilstrekkelig antall tilsynsførere, og det har vist seg vanskelig å sørge for at ordningen har hatt den tiltenkte positive kontrollfunksjon for det enkelte fosterbarn.

Harstad kommune har mens dette skrives tilsynsansvar for i overkant av femti fosterbarn, hvorav antall egenplasserte og plasserte av andre kommuner fordeler seg omtrent likt. På tross av et stadig og sterkt fokus på nyrekruttering og oppfølging av tilsynsførere, har det vist seg meget utfordrende å skaffe tilsynsfører til alle barn i fosterhjem i kommunen.

Kommentarer til høringsnotatet

Organisering av tilsynsførerordningen

Det kan vurderes positivt at kommunene gis en større frihet, hva angår organisering av tilsynsførerordningen. Det vurderes imidlertid ikke positivt dersom ordningen som helhet legges *ut* av barneverntjenestene. Dette vil etter Harstad kommunes vurdering være problematisk av flere grunner, spesielt hva angår kontinuitet, informasjonsflyt og hensyn til informasjonsspredning. Dersom ordningen administreres av for eksempel helse- og omsorgstjenestene i kommunen, heller enn et spesifikt menneske oppnevnt av barneverntjenesten, vil disse være avhengige av informasjon om det aktuelle fosterbarnet fra kommunens barneverntjeneste. Dette fører til at flere parter enn nødvendig, har informasjon om barnet lagret i sine datasystemer og i sine arkiver. I tillegg er det anført i høringsnotatet at tilsynsførere må ha god kjennskap til barnevern og barneverntjenestenes arbeid. Slik kunnskap får tilsynsfører etter Harstad kommunes vurdering lettest gjennom direkte kontakt med barneverntjenestene i de ulike kommunene, ikke ved at det innføres et ekstra ledd mellom tilsynsfører og barneverntjenesten som har omsorgen for det aktuelle barnet. Harstad kommune er dermed kritisk til om en slik overføring av ansvar fra barneverntjeneste til annen kommunal tjeneste vil være til gagn. Det kan se ut til at ansvaret på denne måten kan utvannes. Harstad kommune antar at mange kommuner vil opprettholde ordningen slik den er i dag, men med et sterkere fokus på opplæring og veiledning/ oppfølging av tilsynsførere, et fokus som i seg selv er positivt. Vi finner likevel grunn til å spørre om dette er tilstrekkelig for å få ordningen til å fungere tilfredsstillende.

Harstad kommune har, som tilsynskommune, noe erfaring med at vi ikke raskt får igangsatt oppdrag hvor det er oppnevnt tilsynsfører, og hvor dette er kommunisert til omsorgskommunen. Igangsettingsansvaret ligger da hos omsorgskommunen. Harstad kommune har erfaring med at det kan gå forholdsvis lang tid før oppdraget blir iverksatt, noe som er både uheldig og unødvendig. Det stilles dermed spørsmål ved om dette kan gjøres på en smidigere måte.

Harstad kommune finner også grunn til å stille spørsmålstegn ved forslaget om at tilsynet ikke lengre skal utføres av bestemte personer. Slik Harstad kommune forstår dette, vil det kunne bety at fosterbarnet får enda flere personer å forholde seg til over tid. Det gis tilbakemeldinger om at fosterbarn føler det problematisk stadig å få nye personer å forholde seg til, og dette blir etter Harstad kommunes vurdering ikke bedret dersom Departementets forslag blir stående.

Økonomi

Harstad kommune er kjent med at ulike kommuner praktiserer ulike ordninger når det gjelder godtgjøring av tilsynsførere. Dette kan oppleves som unødvendig komplisert både for tilsynsfører og for kommunene, og det kan føre til vanskeligheter ved rekruttering av nye tilsynsførere. Tilsynsførere kan vegre seg mot å ta oppdrag fra kommuner hvor godtgjøringen er lav. Dette bør ensrettes på en slik måte at der forefinnes KS- satser også på dette området, i tillegg til at utgiftsdekningen bør være reell i forhold til faktiske utgifter i forbindelse med tilsynsbesøket.